

МІСЦЕ ВАЛЮТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ У ФІНАНСОВІЙ СИСТЕМІ

У статті розглянуто валютне регулювання як елемент фінансової системи. Досліджено основні концепції фінансової системи та зроблено акцент на необхідності застосування інституційного підходу при з'ясуванні змісту валютного регулювання. Надано визначення поняттю «валютне регулювання» як фінансово-правовому інституту. Встановлено, що валютне регулювання здійснює безпосередній вплив на фінансову систему. На прикладі позитивного досвіду скасування низки валютних обмежень країнами ОЕСР, виявлено значення валютного регулювання для фінансової системи.

Ключові слова: валютне право, валютне регулювання, валютні правовідносини, публічна фінансова система, фінансова система.

Постановка проблеми. Вектор постійних реформаційних процесів у державі впливає на усі сфери суспільного життя. Одним із таких напрямів стала валютна лібералізація, втілена в Законі України «Про валюту та валютні операції». Проте, незважаючи на законодавчу регламентацію поняття «валютне регулювання», його зміст та сутність залишається приводом експансивних дискусій, як у наукових колах, так і серед практиків. Особливого значення набуває встановлення місця цього правового феномену в усій правовій реальності. Тому, метою даної статті є характеристика валютного регулювання через призму фінансової системи.

Аналіз останніх досліджень. Питання, пов'язані з валютним регулюванням досліджувалися низкою вчених. У роботах М. М. Артемова, А. В. Джаваги, В. Ф. Ебке, Ж. В. Завальної, А. М. Іскоростенського, Л. М. Кравченко, Ю. О. Крохіної, С. І. Прокопчука, М. В. Старинського, О. Ю. Шереметьєвої можна знайти розробку проблем цієї тематики. При цьому, прив'язки валютного регулювання до фінансової системи не було зроблено. Лише у роботах деяких економістів зустрічається з'ясування впливу валютного регулювання на фінансову систему, але без врахування фінансово-правових основ цих явищ. Тому, пропонуємо спочатку розглянути фінансову систему, а потім через її зміст охарактеризувати валютне регулювання.

Виклад основного матеріалу. На сьогодні, в межах наукових досліджень, питання про визначення поняття «фінансова система» залишається дискусійним. З цього приводу А. С. Нестеренко зазначає, що фінансова система є складним, динамічним і відкритим процесом, в якому неоднозначно мають прояв її елементи, а різнохарактерний зв'язок між ними, обумовлює їх структурну різноманітність. Це,

в свою чергу, впливає на існування широкого спектру елементів фінансової системи, їх взаємозв'язків, зміни складу та стану системи, множинності критеріїв їхньої діяльності [1, с. 10–13]. Звісно, будь-яка система характеризується наявністю в її структурі елементів, які певним чином взаємопов'язані та взаємозалежні один від одного, а виключення хоча б одного з них, спричинить повний або частковий збій системи. Проте, в даному випадку одразу необхідно зауважити, що в межах даного дослідження далі мова буде йти не про фінансову систему загалом, а про окремий її вид — публічну фінансову систему, яка є предметом публічного регулювання та виражає орієнтованість застосування фінансово-правових норм [2, с. 97].

Д. О. Білінський розглядає фінансову систему як об'єкт економічних досліджень та як об'єкт правового регулювання, в межах якого виділяє приватну фінансову систему, правове регулювання якої забезпечується перш за все приписами приватного права й публічну фінансову систему, яка включає як фінансову систему держави, так і фінансову систему територіальних громад [2, с. 97–98].

Враховуючи існування різних точок зору на визначення загального поняття фінансова система та публічна фінансова система зокрема, пропонуємо розглядати їх через мету на яку вони спрямовані. З цього приводу слушно зазначає А. Т. Ковальчук, а саме, в межах фінансової системи стає можливим первісне накопичення капіталу, продукування національного доходу та сукупного суспільного продукту, його розподіл і перерозподіл для задоволення індивідуальних, приватних та суспільних потреб [3, с. 21]. Тобто, публічна фінансова система, разом із такими категоріями як «фінанси» та «публічна фінансова діяльність» мають безпосереднє відношення

до розподілу в межах відтворювального процесу, де визначається частка кожної людини в створеному нею багатстві.

Як вже було зазначено, публічна фінансова система складається з взаємопов'язаних елементів, тому пропонуємо визначити з яких саме. Досліджуючи концепції публічної фінансової системи, Д. О. Білінський розподіляє їх на два блоки: основний (найбільш концептуальні підходи, до яких відносить матеріальний, інституційний і функціональний) та похідний, який відіграє додаткове значення, має деталізуючий характер по відношенню до основного та включає монетарний, розподільчий, системний і процедурний підходи [2, с. 104–124].

Матеріальний підхід зводиться до розгляду публічної фінансової системи як сукупності фондів коштів в яких матеріалізуються фінанси. Враховуючи що публічна фінансова система повинна забезпечити розвиток відтворювального процесу та, шляхом розподілу сукупного суспільного продукту, сформувати фонди грошових коштів задля задоволення публічних інтересів, публічна фінансова система в матеріальному розумінні не зможе забезпечити ці процеси. Сукупність централізованих та децентралізованих фондів коштів радше будуть становити систему фінансів, але аж ніяк публічну фінансову систему.

Згідно з функціональним підходом, публічна фінансова система являє собою сукупність форм і методів, за допомогою яких відбувається акумуляція, розподіл та використання фондів грошових коштів задля виконання державою та територіальними громадами своїх функцій та завдань, забезпечення розширеного виробництва та задоволення різноманітних потреб суспільства. Такий підхід видається достатньо обмеженим, оскільки в повній мірі не розкриває значення публічної фінансової системи для всього відтворювального процесу. З таких позицій, публічна фінансова система виглядає виключно як механізм за допомогою якого здійснюється публічна фінансова діяльність.

На виділенні інституційного підходу наголошують представники харківської правової школи. Зокрема, у підручниках з фінансового права, публічну фінансову систему розглядають: 1) як сукупність фінансових інститутів, що опосередковують формування і використання грошових фондів та 2) як сукупність державних органів та установ, що здійснюють фінансову діяльність [4, с. 16–17]. Тобто, з одного боку елементами публічної фінансової системи виступають фінансово-правові інститути, а з іншого – органи державної влади та місцевого самоврядування. Проте, здається, що про сукупність органів, що здійснюють фінансову діяльність краще говорити як про систему органів публічної фінансової діяль-

ності, жоден з яких не повинен розглядатися як окремий елемент публічної фінансової системи, з огляду на їх динамізм та схильність до постійних реорганізацій. Фінансова система повинна характеризуватися відносною стабільністю, що забезпечується в першу чергу постійним складом її елементів та неможливістю довільної його зміни.

Що ж стосується розгляду публічної фінансової системи як сукупності взаємопов'язаних між собою фінансово-правових інститутів, які забезпечують безперервний відтворювальний процес, то вважаємо за необхідне визначити місце валютного регулювання в публічній фінансовій системі саме в такому значенні. У подальшому буде здійснена спроба довести, що валютне регулювання як фінансово-правовий інститут є невід'ємною частиною публічної фінансової системи, без якого остання не може функціонувати та виконувати основне своє призначення. Тому, потрібно охарактеризувати валютне регулювання у фінансово-правовій площині та, враховуючи неоднозначність поглядів на це правове явище, сформулювати його визначення через призму публічної фінансової системи.

Так, М. М. Артемов розглядає валютне регулювання в двох значеннях: широкому і вузькому, а критерієм такого розмежування виступає масштаб в якому здійснюється дане регулювання. Якщо мова йде про широке значення валютного регулювання, то воно виходить за межі певної держави і проявляє себе в забезпеченні належного порядку валютних відносин національної валюти з валютою інших держав – її економічних партнерів. Окремо можна говорити про валютне регулювання яке здійснюється в межах конкретної держави, що й буде його вузьким значенням, котре концентрує увагу на специфіці валютних відносин в окремо взятій країні [5, с. 20–22].

Аналогічно розмірковує О. Ю. Шереметьєва, акцентуючи увагу на тому, що широке значення валютного регулювання є зовнішнім середовищем для його вузького значення, які при цьому разом виступають тісно взаємопов'язаними правовими формами впливу держави та міждержавних об'єднань на міжнародну і національну валютні сфери [6, с. 12].

У цілому можна погодитися із зазначеним, оскільки будь-яка держава не може існувати без можливості підтримання зв'язків з іншими державами шляхом здійснення різного роду операцій, об'єктами яких виступають в тому числі валютні цінності. Такі операції об'єктивно потребують належного врегулювання, яке здійснюється встановленням на міждержавному рівні порядку проведення операцій з валютними цінностями. При цьому, обіг валютних цінностей в межах конкретної держави, обумовлений дією її національного валютного законодавства. Тобто, валютне регулювання, яке існує в широкому значен-

ні, опосередковує можливість здійснювати валютне регулювання в вузькому значенні.

На думку В. Ф. Ебке, Друга світова війна стала причиною посилення більш тісних зв'язків у сфері міждержавних економічних і валютно-фінансових відносин. Як наслідок, односторонні заходи і двосторонні угоди між державами починають відігравати другорядну роль, на перше ж місце виходять міжнародні угоди, які закріплюють структуру міжнародної валютної системи, що сприяє усуненню бар'єрів, які затрудняють розвиток міжнародної економічної інтеграції задля забезпечення економічного зростання та стабільності валюти [7, с. 15–16]. Так, з'являється міжнародне валютне право, яке спрямоване на регулювання валютних відносин між державами. Вважаємо, що інститут міжнародного валютного права є складовою частиною системи міжнародного права, тому подальший його розгляд не доцільний в межах даного дослідження. Пропонуємо зосередити увагу саме на вузькому розумінні валютного регулювання.

Розглядаючи особливості валютних правовідносин, А. М. Іскоростенський неодноразово наголошує на можливості їх регулювання як публічним так і приватним способом та виділення відповідно валютного публічного права як підгалузі фінансового права і валютного приватного права – інституту цивільного права. В свою чергу, валютне регулювання виступає інститутом валютного публічного права та передбачає «встановлення правового режиму здійснення валютних операцій, валютних обмежень, валютних інтервенцій, наявність публічного валютного контролю та відповідальності за порушення валютного законодавства, а також прав та обов'язків осіб, які беруть участь у цьому процесі» [8, с. 123]. Сумнівною видається можливість розподілу валютного права на приватне та публічне, оскільки немає належного обґрунтування, на які саме відносини спрямовують своє регулювання норми валютного приватного права. З міркувань А. М. Іскоростенського, «валютні відносини, які виникають у процесі валютного обігу та утворюються під час здійснення валютних операцій з валютними цінностями, формують валютне приватне право – інститут цивільного права», а валютний обіг трактується як «сукупність усіх валютних операцій на території України, пов'язаних із процесом мобілізації, розподілу та використання валютних цінностей, а також процедурою контролю за процесом їх здійснення» [8, с. 35]. У даному випадку вбачається аналогія по відношенню до традиційного в фінансовому праві визначенню публічної фінансової діяльності. Загадкою залишається яким саме чином можливо мобілізувати, розподілити та використати валютні цінності. Якщо ж мова йде про валютні фонди, то в принципі, це мож-

ливо, але правове регулювання валютних фондів здійснюється виключно публічно-правовими способами та засобами.

С. І. Прокопчук зазначає, що фінансово-правовий інститут валютного регулювання і контролю являє собою сукупність фінансових норм, які спрямовані на регулювання відносин з приводу обігу валютних цінностей та є складовою особливої частини фінансового права. Зміст валютного регулювання виражає сукупність процесів здійснюваних державою, а саме: діяльність державних органів, спрямована на управління обігом валюти та державне регулювання валютних операцій [9, с. 51]. Слушною є думка про валютне регулювання як про фінансово-правовий інститут, норми якого спрямовані на регулювання відносин, об'єктом яких виступають валютні цінності. Але питанням залишається можливість віднесення будь-якого фінансового інституту до загальної чи особливої частини. Так, значна кількість норм, які відносять до загальної частини фінансового права, регулює загальні абстрактні положення, принципи, форми і методи фінансової діяльності, а їхня належність зумовлена виключно практичними міркуваннями правового регулювання відповідної групи відносин, що становлять предмет тієї чи іншої галузі [4, с. 102–103]. Відсутність загальної частини ставить під сумнів й існування особливої частини фінансового права.

При цьому чітко необхідно розмежовувати категорію «фінансова система» та «система фінансового права», які є однорідними, але не тотожними. Цілком погоджуємося з думкою, що «категорія «фінансова система» є визначальною для предмета фінансового права, вона безпосередньо впливає на специфіку системи цієї галузі й дозволяє окреслити коло відносин, що становлять предмет фінансово-правового регулювання. Проте, на сьогодні, урахувуючи трансформаційні тенденції в економіці України, виникає нагальна потреба нового осмислення змісту як категорії «фінансова система», так і категорії «система фінансового права» [4, с. 100]. З огляду на зазначене, валютне регулювання може мати свій прояв як в межах фінансової системи, так і як складова частина системи фінансового права. Варто говорити і про те, що валютному регулюванню, як елементу публічної фінансової системи повинна кореспондуватися відносно відокремлена сукупність фінансово-правових інститутів в межах фінансового права, тобто валютне право. Тому позиція про «фінансове право як похідне явище від фінансової системи, яке водночас виступає базисною категорією щодо широкого спектру фінансових правовідношень» [3, с. 22] є цілком виправданою.

Як спосіб впливу на суспільні відносини з приводу здійснення валютних операцій, валютне регу-

лювання розглядається у дослідженнях деяких науковців. Так, М. В. Старинський вказує, що валютне регулювання є сукупністю економічних та правових заходів, здійснюваних щодо валютних відносин з метою впорядкування руху валютного капіталу на внутрішньому ринку держави та реалізації пріоритетних напрямів економічної політики держави [10, с. 236]. А. В. Джавага говорить про валютне регулювання як про систему державного регулювання здійснення валютних операцій шляхом використання різного роду юридичних і економічних заходів впливу [11, с. 93]. У цілому, валютне регулювання можливо розглядати як сукупність способів та засобів впливу держави на учасників валютних відносин з метою забезпечення досягнення стабільності фінансової системи в цілому. Проте, такий погляд є дещо звужений, не розкриває в повній мірі сутність валютного регулювання та має використовуватися як взуьке його значення.

Враховуючи неоднорідність такого правового явища як валютне регулювання, пропонуємо розглядати його в різних аспектах:

1) як напрямок діяльності держави, спрямований на регламентацію валютних відносин;

2) як фінансово-правовий інститут, де валютне регулювання виступає як один із елементів фінансової системи, та являє собою сукупність правових норм, спрямованих на забезпечення безперервного здійснення відтворювального процесу, шляхом впливу на розподіл сукупного суспільного продукту та доведення його складових до кінцевого споживача.

Будучи елементом фінансової системи, валютне регулювання здійснює безпосередній на неї вплив, значення якого можна встановити на основі досліджень економістів. Так, панує думка, що базисом стійкості фінансової системи є курс національної валюти. Задля боротьби з інфляцією, стабілізації курсу гривні, необхідно проводити ряд заходів, а саме зміну процентної ставки по кредитах, викуп надлишку валюти на ринку, запровадження імпорتنих тарифів та поповнення золотовалютних резервів завдяки кредитам Міжнародного Валютного Фонду [12, с. 165].

При цьому, треба враховувати, що ступінь впливу валютного регулювання на фінансову систему залежить від режиму, який обрала держава. Так, прийнятий у 2018 році Закон України «Про валюту та валютні операції» встановлює новий режим валютного регулювання, згідно з яким, «дозволено все, що не заборонено законом». Наразі, важко робити висновки, яким чином валютна лібералізація впливає на загальний стан фінансової системи, проте, це можна зробити на прикладі позитивного досвіду країн ОЕСР.

З моменту свого створення в 1961 році, підхід ОЕСР до відкритих ринків знаходить своє відображення у двох кодексах лібералізації: Кодекс лібералізації руху капіталу та Кодекс лібералізації поточних невидимих операцій. Лібералізація операцій з капіталом досягла такого рівня, коли контроль за його рухом було скасовано практично в усіх країнах-членах. Розвиток комунікаційних технологій та поява принципово нових видів товарів, а також сам процес лібералізації істотно вплинув на те, як почали забезпечуватися традиційні функції фінансової системи. Поєднання таких факторів разом із широкомасштабним об'єднанням і злиттям компаній, діючими в фінансовій галузі, сприяло проведенню серйозних змін в системі нормативного регулювання органами державної влади як на національному, так і на міжнародному рівні. Одним із кроків лібералізації стала відмова від застосування обмежень щодо операцій з іноземною валютою, включаючи вимоги репатріації та обов'язкового продажу валютної виручки. Здійснюючи лібералізацію руху грошових коштів, особливого значення набуває забезпечення прозорості руху валюти за рахунок інструментів, які передбачені Кодексом лібералізації руху капіталу, до яких можна віднести максимально чітко відображення заходів в списках застереження, повідомлення учасників про запроваджені обмеження, проведення оглядів щодо заходів лібералізації в державах ОЕСР [13].

У даному випадку, чітко прослідковується прагнення держав до повної відмови від суворих валютних обмежень з метою вільного здійснення міжнародної економічної діяльності та пов'язаних з нею міжнародних переказів і платежів. Але треба враховувати, що ліберальне валютне регулювання в країнах, що розвиваються має ряд недоліків, які впливають на загальний стан валютно-фінансової сфери, зокрема: нестійкість економічного росту, обумовлена залежністю економіки від зовнішньоекономічної кон'юнктури; висока частка короткострокових інвестицій в загальному об'ємі інвестицій в економіку; постійний витік капіталу з держави; незавершеність процесів реформування системи банківського регулювання та нагляду [14, с. 14].

З огляду на вищесказане, можна зробити наступні **висновки**:

1) на сьогодні не існує єдиного розуміння поняття «фінансова система» і «публічна фінансова система» та співвідношення цих категорій. Тому було запропоновано розглядати публічну фінансову систему як різновид фінансової системи, а їхній зміст розкрити через мету, яку вони повинні досягти – забезпечення стабільності безперервного відтворювального процесу, зокрема на стадії розподілу сукупного суспільного продукту;

2) у розкритті сутності фінансової системи орієнтуватися слід на інституційний підхід, як найбільш відповідний її меті, який являє собою сукупність взаємопов'язаних і взаємозалежних фінансово-правових інститутів. В цій сукупності особливе місце займає валютне регулювання;

3) враховуючи неоднорідність валютного регулювання, розглядати його слід в декількох значеннях:
– як напрямок діяльності держави, спрямований на регламентацію валютних відносин;

– як фінансово-правовий інститут, де валютне регулювання виступає як один із елементів фінансової системи;

4) як фінансово-правовий інститут, валютне регулювання здійснює безпосередній вплив на фінансову систему. Зокрема, це можливо простежити на прикладі ліберального режиму, який обрано державами-членами ОЕСР, де простежується повна відсутність контролю за рухом капіталу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Нестеренко А. С. Фінансова система України: правова характеристика та законодавче регулювання: автореф. дис... д-ра. юрид. наук. Одеса, 2014. 38 с.
2. Білінський Д. О. Правове регулювання фінансової системи: монографія. Харків: Право, 2017. 296 с.
3. Ковальчук А. Т. Фінансове право України. Стан та перспективи розвитку: монографія. Київ: Парламентське видавництво, 2007. 488 с.
4. Фінансове право: підручник / за ред.: М. П. Кучерявенка. Харків: Право, 2017. 374 с.
5. Артемов Н. М. Валютное регулирование в Российской Федерации: дис. ... д-ра юрид. наук. Москва, 2002. 368 с.
6. Шереметьєва О. Ю. Правові основи регулювання валютних ризиків: автореф. дис... канд. юрид. наук. Київ, 2007. 23 с.
7. Эбке В. Ф. Международное валютное право: монография. Москва: Международные отношения, 1997. 336 с.
8. Іскоростенський А. М. Правове регулювання валютних відносин в Україні: дис... канд. юрид. наук. Ірпін, 2008. 234 с.
9. Прокопчук С. І. Валютное регулирование и валютный контроль как объект правового регулирования: дис... канд. юрид. наук. Москва, 2002. 321 с.
10. Старинський М. В. Валютні правовідносини: теоретико-методологічний аспект: дис... д-ра. юрид. наук. Київ, 2016. 441 с.
11. Джавага А. В. Правові основи валютного регулювання та валютного контролю в Україні: дис... канд. юрид. наук. Запоріжжя, 2015. 231 с.
12. Ієрусалимов В. І., Шаповал С. Л. Цілі та завдання фінансової системи України на сучасному етапі євроінтеграції. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2015. Вип. 3. С. 163-166.
13. Forty Years' Experience with the OECD Code of Liberalisation of Capital Movements. URL: <https://www.oecd.org/daf/inv/investment-policy/fortyyearsexperiencewiththeoecdcodeofliberalisationofcapitalmovements.htm>
14. Алексеев Н. П. Особенности эволюции и современное состояние системы валютного регулирования и контроля в России автореф. дис... канд. эконом. наук. Москва, 2011. 27 с.

REFERENCES

1. Nesterenko A. S. (2014) Finansova systema Ukrainy: pravova kharakterystyka ta zakonodavche rehuliuвання. *Extended abstract of Candidate's thesis*. Odesa [in Ukrainian]
2. Bilinskyi D. O. (2017) Pravove rehuliuвання finansovoi systemy. Kharkiv: Pravo [in Ukrainian]
3. Kovalchuk A. T. (2007) Finansove pravo Ukrainy. Stan ta perspektyvy rozvytku. Kyiv: Parlamentske vydavnytstvo [in Ukrainian]
4. Finansove parvo (Kucheriavenko M. P. Eds.) (2017) Kharkiv: Pravo [in Ukrainian]
5. Artemov N. M. (2002) Valiutnoe rehulyrovanye v Rossyiskoi Federatsyy. *Candidate's thesis*. Moskva [in Russian]
6. Sheremetieva O. Yu. (2007) Pravovi osnovy rehuliuвання valiutnykh ryzkyiv. *Extended abstract of Candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian]
7. Ebke V. F. (1997) Mezhdunarodnoye valyutnoye pravo. Moskva: Mezhdunarodnyye otnosheniya [in Russian]
8. Iskorostenskyi A. M. (2008) Pravove rehuliuвання valiutnykh vidnosyn v Ukraini. *Candidate's thesis*. Irpin [in Ukrainian]
9. Prokopchuk S. I. (2002) Valyutnoye regulirovaniye i valyutnyy kontrol kak obyekt pravovogo regulirovaniya. *Candidate's thesis*. Moskva [in Russian]

10. Starynskyi M. V. (2016) Valiutni pravovidnosyny: teoretyko-metodolohichniy aspekt. *Doctor's thesis*. Kyiv [in Ukrainian]
11. Dzhavaha A. V. (2015) Pravovi osnovy valiutnoho rehuliuвання ta valiutnoho kontroliu v Ukraini: *Candidate's thesis*. Zaporizhzhia [in Ukrainian]
12. Iierusalymov V. I., Shapoval S. L. (2015) Tsili ta zavdannia finansovoi systemy Ukrainy na suchasnomu etapi yevrointehratsii. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu - Scientific herald of Uzhhorod National University*. *Vyp. 3. pp. 163-166*. [in Ukrainian]
13. Forty Years' Experience with the OECD Code of Liberalisation of Capital Movements. URL: <https://www.oecd.org/daf/inv/investment-policy/fortyyearsexperiencewiththeoecdcodeofliberalisationofcapitalmovements.htm> [in English]
14. Alekseyev N. P. (2011) Osobennosti evolyutsii i sovremennoye sostoyaniye systemy valyutnogo regulirovaniya i kontrolya v Rossii. *Extended abstract of Candidate's thesis* Moskva [in Russian]

ЛЯДОВ А. Г.

аспірант кафедри фінансового права Національного юридического університета
імені Ярослава Мудрого

МЕСТО ВАЛЮТНОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ В ФИНАНСОВОЙ СИСТЕМЕ

В статье рассмотрено валютное регулирование как элемент финансовой системы. Дано определение понятию «валютное регулирование» как финансово-правовому институту. Установлено, что валютное регулирование осуществляет непосредственное влияние на финансовую систему.

Ключевые слова: валютное право, валютное регулирование, валютные правоотношения, публичная финансовая система, финансовая система.

LIADOV A. G.

PhD Candidate of the department of financial law of Yaroslav Mudryi National Law University

THE PLACE OF CURRENCY REGULATION WITHIN THE FINANCIAL SYSTEM

Problem setting. Amid further globalization a role of currency regulation in financial system will increase. It will request from countries an implementation of practical actions in formation of an optimal legislative provisions in currency sphere. Currency liberalization is enshrined in the Law of Ukraine «On Currency and Currency Transactions». Despite legislative consolidation however, currency regulation remains an excuse for discussion. The purpose of article thereby is characteristic of currency regulation through the prism of the financial system.

Analysis of recent researches and publications. Issues of currency regulation were investigated by a number of scholars. In the works of M. M. Artemov, A. V. Dzhavagi, V. F. Obke, J. V. Zavalnoy, A. M. Iskorostensky, L. M. Kravchenko, J. O. Krokhnina, S. I. Prokopchuk, MV Starynsky, O. Yu. Sheremetieva can be found developing the problems of this topic.

Article's main body. The author suggested that the article start by considering the interrelation between public financial system and financial system and continue to researching the currency regulation. The currency regulation in the work is seen as a broad and narrow sense. The author focuses on the currency regulation as an element of financial system. This article discusses some theoretical issues of definition and contents of currency regulation as the important part of financial system. The main concepts of the financial system are investigated and the emphasis is placed on the need to use an institutional approach in ascertaining the content of currency regulation. It is determined the currency regulation as a financially-legal institute.

Direct influence of currency regulation on financial system is installed. This has led us to seek points of agreement on this aspect, and here we should pay particular attention to the results of the foreign experience. An example of abolition capital controls in virtually all OESR member countries is given and how it process has affected the condition of financial system.

Conclusions and prospects for the development. The author concluded that for today there is no single understanding of the concept of «financial system» and «public financial system» and the ratio of these categories. Therefore, it is proposed to consider the public financial system as a kind of financial system and their content is revealed through aim which they set for themselves is ensuring the stability of the continuous reproduction process, in particular at the stage of

distribution of the aggregate social product. The disclosure of the essence of the financial system should be guided by the institutional approach, as the most appropriate for its purpose, which is a set of interconnected and interdependent financially-legal institutions. Currency regulation should be considered in several ways, taking into account the ambiguous nature of this legal phenomenon. First as the direction of the state's activity aimed at regulating currency relations, and second as a financially-legal institution, where currency regulation supposes as one of the elements of the financial system. Currency regulation has a direct impact on the financial system, as a financially-legal institution.

Keywords: currency law, currency regulation, currency legal relationship, public financial system, financial system.